

s postoperativnim bolom bez TENS-a. TENS je primjenjivan u prosjeku 5 dana. Utvrđeno je da su bolesnici koji su tretirani TENS-om trebali značajno manju količinu lijeka za suzbijanje bola od kontrolne skupine koja nije tretirana električnom stimulacijom. Autori zaključuju da postoperativna primjena TENS-a može znatno smanjiti potrebu za analgetskom medikacijom (Schomburg, F. L. i Carter-Baker, S. A.: *Physical Therapy*, 63(2):188—193, 1983).

Ines Jajić

Upotreba transkutane električne nervne stimulacije u liječenju kronične boli. Analgetski učinak transkutane električne nervne stimulacije je proučavan u 28 bolesnika s perifernom neuropatijom i bolom. Suzbijanje ili iščezavanje bola je nastalo u polovice bolesnika već nakon kraćeg tretiranja TENS-om. Dugotrajnije poboljšanje je postignuto u bolesnika s traumatskom ozljedom živca. Najslabiji rezultati postignuti su kod bolesnika kod kojih tegobe traju jednu godinu ili dulje. Autori se zalažu na osnovu svojih iskustava za potrebu primjene transkutane električne stimulacije što ranije, tj. odmah u početku pojave bola ili ozljede perifernog živca (Bergego, C. i sur.: *Ann. Méd. Interne*, 132(6):337—380, 1981).

Zrinka Jajić

Transkutana električna nervna stimulacija i postoperativna upotreba narkotičnih analgetika. U ispitivanje je uključeno 205 bolesnika s gastrojejunostomijom koja je učinjena radi reguliranja gojaznosti. Ispitanici su tretirani ili transkutanom električnom živčanom stimulacijom boli ili analgetskim narkoticima. 74 bolesnika su koristili TENS u postoperativnom vremenskom razdoblju. Kontrolnu skupinu su sačinjavali 131 bolesnik koji nisu dobivali električnu stimulaciju. Rezultati ispitivanja pokazali su da nisu nađene značajne razlike u uzimanju analgetskih narkotika i pojavi postoperativnih komplikacija između eksperimentalne i kontrolne skupine (Strayhorn, G.: *J. Natl. Med. Assoc.*, 75(8):811—816, 1983).

I. Jajić

Transkutana električna nervna stimulacija u reumatoidnom artritisu. U ispitivanje su uključena 32 bolesnika s klasičnim ili sigurnim reumatoidnim artritisom koji su imali zahvaćene ručne zglobove. Jedna grupa bolesnika je liječena s TENS-om, a druga grupa placebom u ambulantnim uvjetima. Bolesnicima su izostavljeni nesteroidni antiflogistici 12 sati prije početka pokusa. Elektrode su postavljene na volarnu i dorzalnu stranu ručnog zgloba. TENS je apliciran 15 minuta, frekvencije 70 Hz, a u kontrolnoj skupini nakon postavljanja elektroda nije uključena stimulacija. Terapija je trajala 3 uzastopna tjedna. Ovim duploslijepim pokusom utvrđeno je da je transkutana